

Šta sve može ultrazvuk

Ultrazvuk doprinosi bržoj, boljoj, sigurnijoj, preciznijoj i pravovremenoj dijagnostici, a samim tim i efikasnijoj terapiji i bržem izlječenju. O značaju, razvoju i primeni ultrazvučne dijagnostike u medicini razgovarali smo sa dr sci. med. Tihomirom Mihailovićem, specijalistom rendgenologije u specijalističkoj ordinaciji Ultramedika

Tekst Vesna Stanimirović

Ultrazvuk je aparat koji se koristi za snimanje unutrašnjih organa. Ultrazvučni talasi se iz sonde usmeravaju ka unutrašnjim organima i kada naiđu na organ koji se snima, na ekranu se prikazuje slika posmatranog dela tela. Ovom metodom može se videti većina organa u telu a jedina ograničenja odnose se na mozak i pluća. Snimanje je potpuno bezbolno, bez štetnog efekta i zračenja, efikasno i, što je najvažnije, veoma precizno. Eventualni „nedostatak“ ove dijagnostike, sa potpunim napretkom tehnike i tehnologije, ogleda se jedino u tome što zavisi od obučenosti i stručnosti osobe koja je radi - ističe Lisin sagovornik. Prema rečima dr Mihailovića, primenu ultrazvučne dijagnostike možemo podeliti na tri oblasti: opstetriciju (granu medicine koja se bavi normalnom i patološkom trudnoćom kao i porođajem), onkologiju i, kao treću oblast, ultrazvučne preglede krvnih sudova mekih tkiva. Kako biste proverili svoje zdravlje i eventualno došli brzo, efikasno i preciznu dijagnozu, potrebno je da odvojite malo vremena i pronađete dobrog lekara koji će vam uraditi pregled ultrazvukom. Kao što kaže naš sagovornik:

-Ultrazvuk je potpuno bezopasna i neinvazivna dijagnostička metoda.

Ultrazvukom se sa lakoćom otkrivaju i kamen u žučnoj kesici i žučnim putevima ili kamen u bubregu, otkrivaju se benigne ili maligne tumorske promene, krvarenje ili slobodna tečnost u stomaku. ■

Postoji poseban
**KALENDAR
ULTRAZVUČNIH
PREGLEDA** u trudnoći,
koji sa preciznošću daje
informacije
KADA JE POTREBNO
i koji bi pregled
trebalo izvršiti

Ultrazvučno praćenje trudnoće

Ultrazvučno praćenje je nezaobilazni segment u vođenju trudnoće. Ultrazvučni pregled jedini otkriva urođene anatomske anomalije ploda. Daleko je uspešniji za otkrivanje hromozomskih anomalija u odnosu na biohemijske analize krvi trudnice. Postoji poseban kalendar ultrazvučnih pregleda u trudnoći, koji sa preciznošću daje informacije kada je potrebno i koji bi pregled trebalo izvršiti.

Dr sci. med. Tihomir Mihailović

Onkološki pregledi

Onkološki deo praktično podrazumeva pregled čiji je krajnji cilj otkrivanje zapaljenja, oštećenja, urođenih anomalija i onog što nas najviše plaši, a to je da li postoji neki tumor na određenom organu. Navešćemo najčešće simptome zbog kojih se pacijenti upućuju ili samoinicijativno odlučuju za ultrazvučni pregled pojedinih organa, i kada se ultrazvuk preporučuje iako ne postoje teškoće.

ULTRAZVUK GLAVE

*** Najčešći simptomi:** glavobolja, ispadi u vidnom polju, poremećaj ravnoteže, gubitak svesti, arterijska hipertenzija, slabost vida, promena izgleda i bol u oku, postojanje bolesti krvnih sudova u porodici, poremećaji metabolizma masti.

*** Pregled se preporučuje:** za sve iznad četrdeset pet godina starosti, obavezno za pacijente sa glavoboljom (naročito kod žena u menopauzi), hipertenzijom i faktorima rizika (pušenje, visok holesterol i trigliceridi, stres), kontrola jednom godišnje.

Ultrazvukom se može videti većina organa u telu a jedina ograničenja odnose se na mozak i pluća

• pražnjenje, češće i otežano mokrenje, krv u stolici, tamna ili svetla stolica, krv u mokraći, izraštaji i tvrdline u stomaku i trbušnom zidu, hipertenzija, sumnja na kamen u bubrezima i infekciju bubrega.

PREGLED ABDOMENA

Standardni pregled abdomena podrazumeva pregled svih organa stomaka: jetre, žučne kese, žučnih puteva, pankreasa, slezine, bubrega, limfnih žlezda, cevastih organa, velikih krvnih sudova, pleuralnih prostora, prednjeg trbušnog zida.

*** Najčešći simptomi:** bol u stomaku bilo koje lokalizacije, muka, povraćanje, nadutost, otežano gutanje, poremećeno varenje, žutica, proliv, zatvor, gubitak težine, bolno pražnjenje, lažni pozivi na

• *** Pregled se preporučuje:** kod iznenadne pojave simptoma, a kontrola jednom godišnje ako simptomi ne postoje i obavezno ako su indikovani posebni pregledi, kao što su pregled jednjaka i želuca i pregled debelog creva. Za standardni ultrazvučni pregled abdomena nije potrebna posebna priprema osim da se pregled izvrši pre uzimanja obroka, dok posebni pregledi zahtevaju manju pripremu.

Pregled krvnih sudova

- Ako je potrebno pregledati protok kroz krvne sudove vrata, ruku ili nogu, radi se kolor dopler ultrazvuk - objašnjava dr Tihomir Mihailović.

- **Dopler** je uneo novu dimenziju u ultrazvučnu dijagnostiku krvnih sudova i omogućio uvid u prokrvljenost organa. Njegovom primenom može se otkriti postojanje ateromatoznih plakova i procenat suženja krvnog suda. Meri se brzina protoka krvi kroz arterije i određuje

• da li je dotok u pojedina tkiva i organe dovoljan. Dijagnostiku se i druga oboljenja krvnih sudova, kao što su aneurizme, upale površnih vena i upale dubokih vena. Dopler koristimo i za pregled bubrenih arterija jer pruža podatke o protoku krvi u bubrezima i bubrenim arterijama. Pre pojave ultrazvuka pri pregledu karotide morali su da budu zračeni i doktor i

pacijent, ali se sada suženja, proširenja krvnih sudova, aneurizme i tromboze dubokog venskog sistema krvnih sudova glave i vrata mogu dijagnostikovati savim bezbedno i precizno. Ultrazvuk ima veoma značajnu primenu i kod dijagnostike promena na mekim tkivima, tetivama, mišićima i zglobovima. Jedino gde ultrazvuk ima ograničenja su kosti, jer ultrazvučni talasi ne mogu da prođu kroz kost - ističe naš sagovornik.

PREGLED MALE KARLICE

*** Organi male karlice kod žena:** materica, jajnici, jajovodi, spoljne genitalije, regionalne limfne žlezde.

*** Najčešći simptomi:** poremećaji menstruacije u dužini trajanja samog ciklusa ili produženje ili skraćivanje pojave ciklusa (ispod 21 ili iznad 35 dana), izostanak menstruacije, krvarenja van redovnog ciklusa, kontaktna krvarenja u toku odnosa, bol u toku odnosa, povećane vrednosti (temperatura, SE, leukociti), problemi sa mokrenjem.

*** Pregled se preporučuje:** redovno na šest meseci sa obaveznom pregledom krvnih sudova grlića materice (od prestanka menstruacije tj. između petog i dvanaestog dana), kod pojave simptoma, jednom godišnje u menopauzi, svakih šest meseci kod primene hormonske terapije, kod medikamentnog i nakon hirurškog lečenja na tri do četiri meseca, ako postoji indikacija za posebne preglede ili neposredno praćenje.

*** Organi male karlice kod muškarca:** mokraćna bešika, bubregi, prostata, semene kesice i spoljne genitalije.

*** Najčešći simptomi:** otežano mokrenje, pečenje kod mokrenja, krv u mokraći i/ili spermiji, bol u maloj karlici i krstima, lažni ili bolni pozivi na pražnjenje stolice i dr.

*** Pregled se preporučuje:** od dvadesete do tridesete godine života pregled testisa jednom godišnje, kod pojave simptoma, od četrdeset pete godine pregled prostate na šest do dvanaest meseci i ako postoji indikacija za posebne preglede.